

Ustavni sud Crne Gore

predsjednik Ustavnog suda, g-din dr Milan Marković

Ministarstvo pravde i ljudskih prava

ministar pravde i ljudskih prava, g-din Duško Marković

Predmet: Podrška inicijativi za ocjenu ustavnosti odredaba Zakona o prekršajima s apelom za hitnom izmjenom zakonske regulative

Podgorica, 2. oktobar 2012.

Poštovana gospodo,

ovim putem Akcija za ljudska prava podržava Inicijativu za ocjenu ustavnosti čl. 71, 72 i 80 do 93 Zakona o prekršajima ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 25/94 i 48/99), u vezi sa primjenom članova 242 i 244 Zakona o prekršajima ("Sl. list Crne Gore", br. 01/11, 06/11, 39/11), koju je podnio Centar za građansko obrazovanje Ustavnom sudu Crne Gore 25. septembra 2012. zbog toga što u Crnoj Gori još uvijek organi za prekršaje, koji nisu nezavisni sudovi, odlučuju o zatvorskim kaznama i pravima građanskopravne prirode protivno Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima.

Želimo da podsjetimo da smo ovaj problem konstatovali u izvještaju "Ljudska prava u Crnoj Gori 2010-2011", objavljenom u septembru 2011:

„U sklopu reforme prekršajnog sistema donijet je 22.12.2010. novi Zakon o prekršajima (Sl. list CG, 1/2011), čija primjena počinje 1.09.2011. Stvarna nadležnost za odlučivanje o prekršajima ni ovim zakonom nije prenijeta na redovne sudove. Organi za prekršaje, koji će do daljnjeg postupati u prekršajnom postupku, ne zadovoljavaju standard nezavisnog suda, koji se na osnovu Evropske konvencije o ljudskim pravima zahtijeva za odlučivanje o pravima građanskopravne prirode i „krivičnoj optužbi“, pod kakvu spadaju i prekršaji. Odlaganje suštinske reforme u ovoj oblasti, a imajući u vidu ozbiljnost zapriječenih prekršajnih sankcija i zaštitnih mjera (npr. kazna zatvora do 60 dana, obavezno psihijatrijsko liječenje u zdravstvenoj ustanovi, oduzimanje imovine, zabrana obavljanja djelatnosti i sl) dovodi do daljeg sistematskog kršenja prava na nezavisan sud u Crnoj Gori.“¹

¹ Izvještaj dostupan na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Ljudska_prava_u_Crnoj_Gori_2010-2011.pdf, str. 240-241.

U skladu s navedenim, preporučili smo hitno sprovođenje reforme u ovoj oblasti, imajući u vidu da bi se sve odluke organa za prekršaje u odnosu na određivanje kazni zatvora i zadiranje u prava građanskopravne prirode mogle smatrati neustavnim.

Dodatno u prilog inicijativi naglašavamo problematičnu nadležnost organa za prekršaje na osnovu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici (Sl. list CG br. 46/2010), na osnovu koga je organ za prekršaje, između ostalog, nadležan za izricanje zaštitne mjere udaljenje iz stana u trajanju od trideset dana do šest mjeseci (član 21, stav 3), čime se ozbiljno ograničava pravo na mirno uživanje imovine, kao i za izricanje zatvorske kazne u trajanju od najmanje dvadeset dana u slučaju prekršajne odgovornosti člana porodice (član 36 stav 2,3 i 4). U postupku donošenja ovog Zakona, u julu 2010, Akcija za ljudska prava je zajedno sa drugih šest nevladinih organizacija, Sigurnom ženskom kućom, Centrom za antidiskriminaciju - Anima, NVO SOS telefon Nikšić, Centrom za anti-diskriminaciju Ekvista, Centrom za građansko obrazovanje, NVO SOS telefon Podgorica, sugerisala da se zadrži rješenje predviđeno Nacrtom zakona prema kojem je određivanje zaštitnih mjera bilo u nadležnosti redovnih sudova.² Nažalost, nije uvažena naša sugestija na Predlog zakona³ da se odustane od izmiještanja navedene nadležnosti na organe za prekršaje koji ne zadovoljavaju garancije nezavisnosti u skladu s međunarodnim standardom.

Takođe, prema Zakonu o prekršajima u odnosu na uslove, rokove i način izricanja zaštitnih mjera u koje se ubraja i obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi shodno se primjenjuju odredbe Krivičnog zakonika koje se odnose na određivanje mjera bezbjednosti (čl. 49). Dakle, shodnom primjenom KZ-a, organ za prekršaje ima mogućnost da neko lice prinudno smjesti na obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi u trajanju do dvije godine, što takođe predstavlja ozbiljno zadiranje u osnovna prava o kojima bi morao da odlučuje sud koji ispunjava garancije nezavisnosti. Na ovo je takođe ukazala grupa nevladinih organizacija⁴ u Izvještaju o poštovanju ljudskih prava pacijenata smještenih u psihijatrijskim ustanovama u novembru 2011. godine.⁵

Konačno, iako podnijetu inicijativu za ocjenu ustavnosti Zakona o prekršajima smatramo osnovanom, imajući u vidu i: a) spornu nadležnost organa za prekršaje na osnovu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, i b) neažurnost Ustavnog suda, koji, primjera radi, još uvijek nije odlučio po predlogu za ocjenu zakonitosti i ustavnosti Odluke Skupštine Glavnog grada o obezbijedenju određenih socijalnih prava, kojom je "narodna kuhinja" predviđena samo za državljane Cme Gore, a koju je još 1. avgusta 2011. podnio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Cme Gore⁶ podržavši inicijativu Akcije za ljudska prava,

apelujemo na Ministarstvo pravde da hitno preduzme odgovarajuću zakonodavnu inicijativu kojom bi se obezbijedilo da se sporne nadležnosti organa za prekršaje prenesu na redovne sudove. Moguće rješenje je i da organi za prekršaje postanu sudovi za prekršaje, u kojima će suditi sudije koje će izabrati Sudski savjet.

S poštovanjem,

mr Tea Gorjanc Prelević
izvršna direktorica Akcije za ljudska prava

² Reagovanje nevladinih organizacija dostupno na: <http://www.hracion.org/wp-content/uploads/PISMO-NVO-uz-amandmane-na-Predlog-zakona-o-zastiti-od-nasilja1.pdf>.

³ Detaljnije o predloženim amandmanima na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/AMANDMANI_Nasilje_u_porodici.pdf.

⁴ Akcija za ljudska prava, Centar za antidiskriminaciju "EKVISTA", Centar za građansko obrazovanje i Sigurna ženska kuća.

⁵ Izvještaj: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Postovanje_ljudskih_prava_u_psihijatrijskim_ustanovama_nov2011.pdf.

⁶ Detaljnije vidjeti: <http://www.hracion.org/?p=990>.